

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016293992

Дата перевірки:
31.05.2024 07:28:37 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
01.06.2024 07:46:44 EEST

ID користувача:
100011301

Назва документа: Попович

Кількість сторінок: 16 Кількість слів: 3310 Кількість символів: 25933 Розмір файлу: 38.89 KB ID файлу: 1016088491

11.6% Схожість

Найбільша схожість: 4.14% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1004245824)

9.09% Джерела з Інтернету 123 Сторінка 18

6.98% Джерела з Бібліотеки 6 Сторінка 19

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

1.2 Соціальні проблеми людей похилого віку

Соціальні проблеми літніх людей досить різноманітні, їх спектр залежить як від об'єктивних, так і від суб'єктивних чинників. Умовно всі проблеми можна об'єднати у декілька груп: проблеми матеріально-фінансового характеру, медико-соціальної реабілітації і психологічного благополуччя людей похилого віку. При цьому, необхідно відзначити, що рішення проблем психологічного благополуччя не менше важливо, ніж підтримка гідного рівня доходів літніх людей або надання їм якісних послуг у сфері медико-соціальної реабілітації. На жаль, досить часто цей напрям соціальної підтримки залишається нереалізованим.

Перехід в категорію літніх людей (вихід на пенсію) пов'язаний перш за все із усвідомленням людиною того, що він вступає в останній етап свого життя. Попереду неминуче старіння, хвороби, повне або часткове обмеження життєдіяльності. Усвідомлення цього, роздуми про неминучість смерті, що наближається, викликають ускладнення психологічного стану, причому рівень цих ускладнень залежить від суб'єктивних якостей особистості. І, нарешті, до соціально-психологічних проблем можна віднести різке звуження контактів літньої людини, яке може привезти до повної самотності. Зменшення можливостей для спілкування пов'язане з тим, що людина «випадає» із трудового колективу, більше часу проводить удома. У цьому віці ідуть з життя багато друзів, родичів і однолітків, що також звужує контакти. Особливо ця проблема актуальна для літніх людей, що живуть окремо від своїх дорослих дітей. Губенко О.В. [16, с.94].

Соціально-психологічні аспекти старості не можуть не мати зв'язку з тією державою і суспільством, в якому протікає життя певної людини. Крім того, досить важливий психологічний клімат сім'ї, в якій проживає людина похилого віку. Навіть при матеріальному благополуччі, кваліфікованій медичній допомозі, фінансовій підтримці рідних люди похилого віку часто

одинокі і нещасні, навіть якщо вони проживають в сім'ях своїх дітей і внуків. Дослідження вчених, проведені в соціальних закладах для людей похилого віку, показали, що психологічний комфорт являється головним чинником благополучної старості. Це заключається в тому, що у старій людини є почуття задоволення прожитого життя, почуття своєї необхідності і незамінності хоча б для близьких йому людей, коли відчуває себе надійно захищеним не тільки від катаклізмів навколишнього середовища, а й від приниження від оточення.

До матеріально-фінансових проблем цієї категорії населення відноситься низький рівень пенсій, що, часто, знаходиться нижче за рівень бідності. Індиксація пенсій тільки останніми роками стала проводитися, відносно регулярно, проте її коефіцієнт поки відстає від рівня інфляції. За останній час держава знайшла можливість вдвічі про індексувати пенсії: у листопаді 1999 р. і лютому 2000 р. пенсії були збільшені в цілому на 40%. З травня 2000р. уряд ухвалив рішення про збільшення коефіцієнта співвідношення середньої пенсії до середньої заробітної платні, що також викликало підвищення її номінального рівня. Проте і цей рівень є недостатнім для гідного життя літніх людей.

Іншою соціальною проблемою літніх людей, рішення якої багато в чому сприяло б підвищенню їх добробуту, є проблема трудової зайнятості цієї категорії населення. Як вже зазначалося, далеко не всі з них до пенсійного віку втрачають працездатність. Багато хто за станом здоров'я ще довгі роки може займатися виробничою діяльністю, а значить мати ще одне джерело доходів. Проте, сьогодні певна кількість пенсіонерів працює лише в бюджетній сфері (педагоги, лікарі, працівники культури і т.д.). Це пов'язано із тим, що, з одного боку, фінансування їх заробітної платні проводиться не за рахунок засобів підприємств, а з бюджетів різного рівня. З іншого боку, невисока заробітна платня в бюджетній сфері сприяє виникненню вакансій, які займають пенсіонери. Ті ж люди, які працювали в різних формах акціонерних підприємств (заводи, фабрики, НДІ і т.д.) по

досягненні пенсійного віку, практично відразу звільняються у зв'язку з виходом на пенсію.

Літніх людей, і навіть людей передпенсійного віку, практично виштовхують на пенсію, звільняючи місце молодим. Це не тільки вітчизняна проблема. У США, з ініціативи президента Р. Рейгана, ще в 1988 р. був прийнятий спеціальний закон, що забороняє яку-небудь дискримінацію при прийомі на роботу людей у віці до 70 років. У принципі не повинне бути взагалі ніяких обмежень, у тому числі і для тих, кому за 70 років [19, С.38-39].

Окрім припинення трудової діяльності, а через це і зміни матеріального становища, погіршення соціального престижу, людина в пізньому віці часто втрачає рідних та близьких, віддаляється від дітей, які вже стали самостійними. Ця втрата попередніх соціальних ролей з одночасним погіршенням здоров'я та спадом розумової діяльності порушує усталений стереотип особистості, спричинює перебудову світогляду та поведінку людини. Ефект відчуження виражається у зміні мотивації, звуженні кола інтересів, зосередженості людини на її внутрішньому світі, в погіршенні комунікабельності, зрештою, в перебудові ціннісно -смиислової сфери. Зазначимо, що більш високі рівні відчуження пов'язані з раннім виходом на пенсію.

Старіння супроводжується неухильним збільшенням ризику смерті, що відображає зниження життєздатності організму, його діапазону адаптаційних можливостей. Достатньо гострою є проблема обмеження життєдіяльності, яка розуміється, як «...повне або часткова відсутність у людини здатності або можливості здійснювати самообслуговування, пересування, орієнтацію, спілкування, контроль над своєю поведінкою, а також займатися трудовою діяльністю» [12]. Старій людині і її сім'ї потрібна допомога і підтримка – психологічна, медична, соціальна. І цивілізованість сьогоденного суспільства визначається зокрема тим, наскільки широка мережа спеціалізованих установ, що надають допомогу

літнім людям у вирішенні їх медико-соціальних проблем.

Концептуальні погляди ООН на місце і роль літніх людей були відображені в Принципах ООН відносно немолодих осіб, прийнятих Генеральною Асамблеєю в 1991р. Ці принципи передбачають забезпечення немолодих громадян [21, С.85-87]:

1. Продовольством, житлом, одягом і медичним обслуговуванням; можливістю займатися діяльністю, яка приносить дохід, жити в безпечних умовах з урахуванням особистих нахилів і стану, що змінюється; **МОЖЛИВІСТЮ** брати активну участь в розробці і здійсненні політики, що зачіпає їх добробут, і створювати свої рухи і асоціації.

2. Доглядом і турботою з боку сім'ї і громади, медичним **обслуговуванням** з метою підтримки або відновлення оптимального рівня фізичного, психічного і емоційного добробуту і попередження захворювань; можливістю одержувати соціальні і правові послуги, послуги опікунських установ; можливістю користуватися в будь-якій соціальній установі правами людини і основними свободами, включаючи повну пошану гідності, переконань, потреб і особистого життя, а також має право ухвалювати рішення відносно догляду і якості життя.

3. Можливістю всебічної реалізації свого потенціалу, тобто доступу до суспільних цінностей в області освіти, культури, духовного життя і відпочинку.

4. Можливістю вести гідний і безпечний спосіб життя, тобто не піддаватися експлуатації, фізичному або психологічному насильству, а **ТАКОЖ** мати право на справедливе ставлення незалежно від віку, статі, расової або етнічної приналежності, інвалідності або іншого статусу.

Люди старших років розглядаються світовою спільнотою як позитивний чинник, а не як тягар. Сучасне розуміння старіння сполучає ідеї повноправної участі немолодих і літніх осіб у житті суспільства і турботи про них. Коли люди старшого віку відіграють активну, творчу і **корисну роль і відчувають турботу про себе, молодші покоління бачать, що**

їх може чекати в майбутньому.

Крім того, протягом останніх років децю змінилась оцінка ролі людей старшого покоління в житті суспільства. Зростає усвідомлення значимості цієї категорії населення як у соціальному, економічному, політичного розвитку країни, так і їх внеску в збереження морально-духовних традицій і цінностей сім'ї, роду, нації. Збереження соціальної активності громадян похилого віку після виходу на пенсію переконливо демонструють Скандинавські країни, Канада та Японія. Тут залишковий фізичний та інтелектуальний потенціал представників старшого віку ефективного використовується як в економічному, так і в громадсько-політичному житті.

Наукові дослідження засвідчують, що найвища соціальна активність старшого покоління спостерігається у першій «пенсійній» десятирічці. При цьому залежить вона від кількох факторів, головними серед яких є: освіта, професійна діяльність, соціальний статус у сім'ї у суспільстві, стать та стан здоров'я.

Отже, вихід на пенсію, тобто припинення активної трудової діяльності, звуження кола спілкування, фізична слабкість, психологічні та соціально-економічні проблеми спричинюють комплекс психічних, ціннісних, мотиваційних змін, які в підсумку ведуть до виникнення нового життєвого ритму людей похилого віку, до якого їм необхідно адаптуватися.

1.3 Організація культурно-дозвілєвої діяльності людей похилого віку

Дозвілля займає особливо важливу роль у житті людей похилого віку, особливо якщо їх участь у професійній трудовій діяльності ускладнена. У сучасних економічних умовах похилі люди займають у суспільстві маргінальне соціокультурне положення. Проблема культурно -дозвілєвої діяльності достатньо часто перетворюється на один із чинників соціальної напруги в суспільстві, що посилюється значним зниженням рівня життя і

розшаруванням населення за кількістю прибутків. І нині ця проблема досить гостра, оскільки темпи старіння населення країни щорік збільшуються. Обмеження набору соціальних ролей і культурних форм активності звужує рамки їхнього способу життя. Тому особливе значення приділяється дозвіллю після виходу на пенсію, або в зв'язку з хворобою, коли людина похилого віку повинна адаптуватися до нових умов життя.

У нас у країні в більшості випадків пенсіонери самі вигадують, як самовиразитися і отримати необхідні позитивні емоції від вільного часу. При цьому потрібно зазначити, що до дозвілля жителі міст і сіл ставляться по-різному. Наприклад, у селах складніше з культурним відпочинком, зате легше з колом спілкування. Там люди простіше ставляться до того, щоб прийти одне до одного в гості, та й родинні зв'язки там тісніші.

Виходячи з цього, можна дійти висновку, що ефективність дозвіллевої діяльності як цілісної системи соціально-культурної активності літніх людей багато в чому залежить від таких факторів:

- фінансової і матеріальної бази: розмірів власної пенсії, бюджетного фінансування (у тому числі на соціально-культурні заходи), спонсорських і благодійних вкладень (у тому числі гуманітарної допомоги), часткової комерційної діяльності окремих установ;
- моделі організації вільного часу: переваги традиційного блоку дозвіллевих заходів і технологій;
- кадрового ресурсу: наявності фахівців, які забезпечують реалізацію соціально-культурних технологій з людьми похилого віку;
- морально-психологічного ресурсу: соціальної активності літніх людей, їхнього інтересу до дозвіллевих форм і засобів, рівня культурних запитів і потреб;
- інформаційно-методичного ресурсу: банку методичної літератури, спеціалізованих журналів;
- соціально-демографічного ресурсу: потенціалу історико-культурної самобутності регіону, територіального положення, професіоналізму

працівників сфери соціального обслуговування, соціально-психологічної і культурної атмосфери.

Дозвілля має бути орієнтоване, насамперед, на активізацію особистої активності літньої людини, формування її життєвого тону. Людина народжується, живе й помирає за законами тієї культури, у якій проходить її життя. Саме ціннісні змісти культури створюють передумови відновлення соціальних зв'язків особистості і суспільства, розвиваючи механізми ресоціалізації засобами дозвіллевих інтересів. На підставі такого підходу можна виділити такі основні функції дозвілля людей похилого віку:

- збереження зв'язку з широким колом людей. Соціальні контакти похилих людей природним чином скорочуються. Зайняття різними видами дозвіллевої діяльності створюють можливість зустрічей із широким колом людей;
- задоволення потреби у визнанні. Її випробовують усі покоління, однак для людей пенсійного віку вона має особливе значення у зв'язку з відходом зі сфери професійної активності. Завдяки хобі можна придбати репутацію знавця в тій чи іншій галузі, одержувати премії, призи, радіти визнанню з боку великої кількості людей;
- поліпшення і підтримка психофізичного стану. Кожен вид дозвілля поліпшує ті чи інші психофізичні задатки, настрої, розслаблює людину, оптимізує її, спричинює задоволеність життям;
- збереження і посилення соціальної активності особистості - своєрідний генератор творчої активності, духовних потреб і соціального досвіду [14, С. 92 - 108].

В Україні сьогодні є актуальним відкриття Університетів третього віку. Такий навчальний заклад для літніх людей відкрито в Шевченківському районі Києва. До нього приймають усіх охочих, і кількість студентів вже досягла 60 осіб. Викладачі в цьому ВНЗ - представники Національного університету ім. Тараса Шевченка й Києво - Могилянської академії [19].

Літнім людям пропонується на вибір сім факультетів, серед яких філологічний, літературно-художній, краєзнавчий, хорового співу й національного танцю, декоративно-прикладного мистецтва, а також факультет здорового способу життя і правознавства. Окрім цього, готується до відкриття факультет інформаційних технологій. Оскільки університет є структурним підрозділом соціальної служби, лекції проводяться у ньому безплатно. Також до ВНЗ немає вступних іспитів: охочих зараховують після звичайного телефонного дзвінка в Управління соціальної політики.

В Україні вже є схожі навчальні заклади. Перший відкрили в Ковелі Волинської області, потім університет для пенсіонерів з'явився в Кременчуці, очікується також відкриття таких вузів у Черкасах і Євпаторії. Наприклад, у Ковелі студенти вже п'ятий рік мають заняття. І нині там навчаються понад 100 пенсіонерів, більшість з яких – жінки [19].

Зараз Полтавська область отримала фінансування для відкриття центрів дозвілля на базі місцевих територіальних центрів соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян.

Організації спрямували кошти на ремонт приміщень, придбання необхідного обладнання та меблів для облаштування центрів. Разом з співробітниками територіальних центрів громадські організації розробили цікаві та змістовні програми, забезпечивши комфортне дозвілля для відвідувачів. Зокрема, у розпочали роботу різноманітні гуртки, прес-клуб, група здоров'я.

Цей проект реалізується в Полтавській області вже другий рік поспіль за підтримки головного управління праці та соціального захисту населення обласної державної адміністрації [13].

Однією з найбільш гострих проблем літніх людей у сучасному соціумі є дефіцит спілкування з родичами, друзями, молодшим поколінням. Одним з інструментів рішення цієї проблеми може стати повсюдне створення спеціальних центрів - клубів людей похилого віку на базі

діючих установ культури (філармоній, бібліотек, музеїв, культурно-інформаційних центрів, будинків культури і т.д.). Ці установи, оснащені устаткуванням, зв'язком з Інтернетом, локальними телестанціями. Таким чином, створюються зовсім нові ресурси для різкого розширення можливостей старшого покоління користуватися культурними, естетичними й іншими знаннями, а значить, і самому активізувати культурні потреби, створюючи мотивацію до діяльності.

Висновки до першого розділу

Ознайомившись із загальними поняттями про старість, соціальними проблемами людей похилого віку та організацією культурно-дозвілєвої діяльності з людьми пенсійного віку ми дійшли наступних висновків.

В останні десятиріччя в багатьох країнах світу спостерігається підвищення уваги до проблем людей літнього і старого віку. Це пов'язано не лише з демографічними та культурно-історичними змінами, що відбуваються в світі. Значне збільшення частки людей літнього і **старого** віку в загальній структурі населення впливає практично на всі сфери життєдіяльності суспільства.

Соціальними проблемами людини в старості є насамперед припиненням або обмеженням трудової діяльності, трансформацією ціннісних орієнтирів самого **способу життя і спілкування, а також виникненням** різних **утруднень, як у соціально-побутовій, так і** психологічної адаптації до нових умов. Тому важливим завданням держави є створення для людей похилого віку такого дозвілля, яке б **ДОПОМОГЛО** їм не почувалися самотніми, спілкуватися, вести цікавий та активний спосіб життя на пенсії.

РОЗДІЛ II

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ
ПОХИЛОГО ВІКУ

В основі соціальної роботи з категорією людей пенсійного віку лежить низка різних теоретичних моделей соціальної роботи: психологічні моделі соціальної роботи (психодинамічна, когнітивно-біхевіористська, гуманістична); соціологічні моделі (системна, екологічна, рольова); комплексні (біопсихосоціальні) моделі соціальної роботи (кризове втручання, сімейна терапія, психосоціальна терапія).

Психологічні моделі соціальної роботи. До цієї групи належать теоретичні моделі, які мають у собі ідею допомогти клієнтові шляхом оптимізації його зусиль щодо використання особистісних і соціальних ресурсів для впливу на несприятливу ситуацію його життя.

Психодинамічна модель соціальної роботи є однією з найпоширеніших. Вона пропонує ефективні техніки діагностування та прогнозування перспектив поліпшення внутрішнього стану людини похилого віку, особливо важливим це є у людей даної категорії. З виходом на пенсію їх внутрішній та психологічний стан є пригніченим та напруженим [5].

Когнітивно-біхевіористська модель соціальної роботи ґрунтується на ідеї, яка акцентує увагу на необхідності враховувати, при наданні допомоги клієнтові, особливості його мислення, установки, які спрямовують його дії.

Така робота спрямована, зокрема, на те, щоб усунути у людей похилого віку змінити деякі переконання, зміцнити їх впевненість у собі. Щодо людей пенсійного віку в стаціонарних закладах обслуговування нерідко виникають конфлікти та сварки, що впливають на психологічне самопочуття та на самооцінку особистості [9].

Гуманістична модель соціальної роботи вбачає головні резерви змін

у самій людині, в закладених у ній силах добра, психічного здоров'я і бажання самовдосконалюватися. Тому ця теоретична модель відводить клієнтам роль активних творців власного життя, стиль якого може бути обмежений тільки фізичними або соціальними впливами. Допомога у виборі стратегій дій клієнта має враховувати пошук ним власного життєвого призначення, особливо при виході на пенсію. Соціальні працівники використовують цю модель в груповій та індивідуальній роботі із людьми похилого віку також дана модель може використовуватися в культурно-дозвіллевій діяльності. Наприклад це клуби за інтересами [11].

Соціологічні моделі соціальної роботи. Ці моделі зосереджують увагу на соціальному контексті допомоги: соціальних причинах виникнення складних життєвих ситуацій.

Системна модель соціальної роботи ґрунтується на ідеї, що задовільне життя людини залежить від систем, які її оточують. Такою системою є сім'я, всередині якої існують взаємини між дітьми і родичами; сім'я також включена у взаємодію з різноманітними соціальними інститутами - державою, економічними й іншими організаціями. З цього погляду завдання соціальної роботи полягає у вивченні оточення клієнта, впливу на нього інших людей, соціальних факторів [6].

Екологічна модель соціальної роботи. Діяльність фахівців, які дотримуються цієї моделі, полягає у використанні активних методів адаптації людини пенсійного віку, забезпеченні відповідності між його внутрішнім станом і вимогами зовнішнього середовища. Водночас соціальні працівники можуть змінювати зовнішнє соціальне і фізичне середовище, дбаючи, щоб воно якомога більше відповідало потребам і життєвим цілям особистості похилого віку, їх дозвіллю, що дуже важливо бо вони можуть усамітнюватися, не виходити з дому.

Рольова модель має особливе значення в роботі з людьми пенсійного віку. В період життя на пенсії не кожен може знайти своє місце в суспільстві, особливо якщо робота цієї людини була пов'язана з соціальним

призначенням та керівними посадами. Отже, один із шляхів - це нові ролі особистості в період пенсійного віку, це можуть бути ролі керівників клубів, гуртків або участь у культурних заходах [11].

Комплексні (біопсихосоціальні) моделі соціальної роботи. Сформовані вони на концептуальних підходах багатьох гуманітарних наук (соціології, психології, соціальної психіатрії та ін.) [5].

Модель кризового втручання орієнтована на допомогу людині похилого віку, яка перебуває в стані глибокої і гострої психологічної кризи для виведення його з депресивного стану.

Модель сімейної терапії. означає, що головну увагу слід зосереджувати на проблемах, що виникли між людьми, а не в кожній конкретній людині. Цю модель використовують для вирішення традиційних сімейних проблем, що пов'язані з категорією людей похилого віку: бідність, старість, сімейні конфлікти [20, с.186].

Модель психосоціальної терапії є досить поширеною. Вона передбачає тривалий супровід клієнта соціальним працівником, надає особливої уваги їх взаємовідносинам. Психосоціальна терапія ефективна в роботі з клієнтами, які недостатньо контролюють свою поведінку, а напругу й агресивність спрямовують на людей, які з ними взаємодіють. На наш погляд дана модель ефективна в клубах за інтересами, де людина похилого віку може направити свою агресію в інше русло [6, с. 152].

Висновки до другого розділу

В даному розділі були проаналізовані моделі соціальної роботи, що застосовуються в роботі з людьми похилого віку.

В основі соціальної роботи з категорією людей пенсійного віку лежить низка різних теоретичних моделей соціальної роботи:

- психологічні моделі соціальної роботи (психодинамічна, когнітивно-біхевіористська, гуманістична);
- соціологічні моделі (системна, екологічна, рольова);
- комплексні (біопсихосоціальні) моделі соціальної роботи (кризове втручання, сімейна терапія, психосоціальна терапія).

Можна зазначити, що представлені моделі соціальної роботи позитивно впливають на життя та психологічний стан людей похилого віку, покращують їх самопочуття та становище в суспільстві.

РОЗДІЛ III

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ

3.1 Діяльність соціальних служб по роботі з людьми похилого віку в культурно-дозвіллевому напрямку

В даний час в Україні на роботу з людьми похилого віку зорієнтовані такі державні заклади:

- територіальні центри з обслуговування самотніх непрацездатних громадян похилого віку та інвалідів (спеціальна державна установа, яка надає за місцем проживання до 40 видів послуг пенсіонерам, інвалідам, самотнім, непрацездатним та іншим соціально незахищеним громадянам вдома, у закладах стаціонарного, тимчасового і денного перебування);

До складу територіального центру входять такі структурні підрозділи (не менше двох) [2]:

1. Відділення соціальної допомоги вдома, в тому числі спеціалізовані — для обслуговування інвалідів з порушенням рухової активності, сліпих, глухих тощо;
2. відділення організації надання грошової та натуральної адресної допомоги малозабезпеченим непрацездатним громадянам;
3. відділення соціально -побутової реабілітації;
4. відділення медико-соціальної реабілітації;
5. стаціонарне відділення для постійного або тимчасового проживання;
6. спеціальні житлові будинки для одиноких непрацездатних громадян з комплексом служб соціально-побутового і медичного обслуговування;
7. лікувально-виробничі майстерні, спеціальні цехи, діляниці, підсобні господарства;
8. їдальні, магазини, що діють на основі госпрозрахунку.

Основні завдання територіального центру:

- Виявлення одиноких непрацездатних громадян, які потребують

соціально-побутового та медико-соціального обслуговування та допомоги, обстеження разом з представниками закладів охорони здоров'я, житлово-комунальних контор, громадських організацій їх матеріально-побутових умов проживання і визначення потреб у необхідності надання різних видів послуг;

- Встановлення зв'язків з підприємствами, установами, організаціями, незалежно від форм власності, з питань соціального обслуговування та надання допомоги непрацездатним громадянам [2]:

- будинки-інтернати загального профілю для громадян похилого віку та інвалідів (стаціонарна соціально-медична установа загального типу для постійного проживання громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, інвалідів, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування); В будинках-інтернатах загального типу (для людей похилого віку та інвалідів) проводиться робота з соціально-психологічної адаптації людей похилого віку до нових для них умов, самоідентифікації особистості. Вивчаються їх особливості, звички, інтереси, установки; їх потреби у трудовій зайнятості; переваги у змістовному дозвіллі тощо [18].

- спеціальні будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів (стаціонарна соціально-медична установа, призначена для постійного проживання осіб похилого віку, переважно з числа особливо небезпечних рецидивістів та інших осіб, за якими відповідно до чинного законодавства встановлено адміністративний нагляд, інвалідів і громадян похилого віку з колишніх засуджених, які потребують побутового, медичного обслуговування і цілеспрямованого виховного впливу, а також для громадян, яких за рішенням місцевих органів виконавчої влади переводять з інших інтернатних установ загального типу за систематичне порушення громадського порядку, вживання алкоголю, токсичних препаратів, за бійки тощо);

- геріатричні пансіонати

1	Студентська робота	ID файлу: 1004245824	Навчальний заклад: Open International University of Human Development	2 Джерело	4.14%
2	Студентська робота	ID файлу: 1004245802	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		3.32%
7	Студентська робота	ID файлу: 1016093992	Навчальний заклад: Open International University of Human Development	2 Джерело	1.24%
17	Студентська робота	ID файлу: 1016088486	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.45%